

Prijateljstvo (Medina)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subeji

12. safer 1444. po Hidžri / 9. septembar 2022.

Hvala Allahu na blagodatima i dobroti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema druga, naredio nam je da Mu se pokoravamo u onome što je naredio i zabranio, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koji Ga je istinski obožavao, u tajnosti i javnosti, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu i ashabe. Oporučujem sebi i vama bogobožnost, ona je put uspjeha na dunjaluku i ahiretu.

Prijateljstvo ispunjava čovjekov život ljubavlju, prisnošću, srećom i radošću. Ono je jedno od najljepših manifestacija bratstva u vjeri.

Princip bratstva u vjeri je šerijatski zahtjev i plemenita intencija kojoj islam daje zasluženu pažnju. U hadisu se kaže: "Čovjek je na vjeri svoga prijatelja, pa neka svako od vas pogleda ko mu je prijatelj." Kur'an je ovjekovječio najčasnije prijateljstvo, sa najboljim Poslanikom, u događaju koji je zapisala historija: "I kada je on rekao drugu svome: 'Ne brini se, Allah je s nama!'" (Et-Tevba, 40)

Ovu veliku privilegiju i dragocjeno prijateljstvo postigao je Ebu Bekr es-Siddik, radijallahu anhu, svojom darežljivošću, požrtvovanošću i iskrenom ljubavlju, za koje je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Allah me je poslao vama, pa ste rekli: 'Lažeš!', a Ebu Bekr je rekao: 'Govori istinu', i podržao me je svojim životom i imetkom, pa hoćete li ostaviti na miru moga prijatelja?", i to je ponovio dva puta. Nakon toga, Ebu Bekra više niko nije uznemiravao.

Jedan od primjera pozitivnog utjecaja prijateljstva na čovjeka jeste počast koju su plemeniti ashabi, radijallahu anhum, stekli druženjem sa svojim Vjerovjesnikom, koju niko, poslije njih, neće postići. Buhari je zabilježio od Ebu Seida el-Hudrija, radijallahu anhu, da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Doći će

vrijeme kada će skupine ljudi ići u borbu, pa će neko reći: 'Ima li među vama drugova Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem?', a oni će odgovoriti: 'Da', i pobijedit će. Zatim će ponovo doći vrijeme kada će skupine ljudi ići u borbu i bit će rečeno: 'Ima li među vama onih koji su se družili sa ashabima Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem (tabiini)?', a oni će reći: 'Da', i opet će pobijediti, zatim će doći vrijeme kada će skupine ljudi ići u borbu i bit će rečeno: 'Ima li među vama onih koji su se družili sa tabiinima?', a oni će reći: 'Da', i opet će pobijediti."

Musliman ima potrebu za prijateljem u svakoj situaciji, i u dobru i u zlu. U zlu očekuje od njega pomoć, a u dobru da dijeli radost s njim. Vjernik je jak sa svojom braćom, s njima je u mnoštvu, a sam je u manjini. Dvije svjetiljke uvijek bolje osvjetljavaju put od jedne, a jedna svjetiljka, bez obzira na to koliko bila jaka, može oslabiti i ugasi se u bilo kojem trenutku. Čovjek se teško može sačuvati nemara, pa mu je potreban neko ko će ga upozoriti, i od nedostataka, pa mu je potreban neko ko će ga upotpuniti kao ličnost. Razuman čovjek za prijatelje bira one koji su inteligentni i mudri jer nije svaki drug ujedno i podrška i pomoć.

S druge strane, neiskreno, formalno prijateljstvo ili prijateljstvo utemeljeno na ličnim interesima i koristoljublju, srušit će se kod prve ozbiljne prepreke i teške situacije, jer nije izgrađeno na čvrstim temeljima i iskrenoj ljubavi, i zbog toga se Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, utjecao Allahu od lošeg prijatelja, pa je govorio: "Allahu moj, utječem Ti se od lošeg dana, i loše noći, i od lošeg trenutka i od lošeg prijatelja."

Može se desiti da čovjek prolazi kroz teške trenutke i osjeća se usamljeno, pa pronade utjehu u prijatelju, koji je iskren u svom prijateljstvu i koji ispunjava svoja obećanja.

Čovjek, uz svog prijatelja, osjeća ponos i snagu. Svako traži sebi sličnog i oslanja se na njega, a kada ga izgubi, ostane sam sa svojom samoćom i bespomoćnošću. Imam Ahmed rekao je: "Kada nekom čovjeku umru prijatelji, on ostane ponižen i prezren."

Susret s prijateljima odagnava brigu i tugu. Nevjernici će, kao što se spominje u Kur'anu, na Sudnjem danu govoriti: "... pa nemamo ni zagovornika, ni prisna

prijatelja" (Eš-Šuara, 100 – 101), zato što znaju da prisni prijatelj osjeća tvoju bol, tješi te i uz tebe je u teškim trenucima.

Allah, džellešanuhu, učinio je duše poput "postrojene vojske", kao što nas je o tome obavijestio Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem: "Duše su poput postrojenih vojnika, one koje se prepoznaju, zbliže se, a one koje osjete odbojnost, udalje se." Ovim hadisom ukazuje se na raznolikost ljudskih naravi, ima ih i dobrih i loših, a svaka od njih pronaći će sebi sličnu.

Blagodat bliskosti srca nema svoju cijenu. Ko pronađe sebi prijatelja/brata, lijepih osobina, nek ga dobro čuva, jer su najveći slabići oni koji odustanu od traženja vjernih prijatelja, a gori od njih su samo oni koji izgube takve prijatelje, nakon što su ih stekli.

Čovjek je sa bogobožnim prijateljem uvijek je na dobitku: ili će od njega nešto naučiti, ili će ga podsjetiti ako nešto zaboravi, ili će mu pomoći kada god se sjeti, ili će ga ohrabriti na Pravom putu ili će se strpjeti s njim na neugodnostima ili će jedan drugog uvijek podsjećati na istinu.

Uzvišeni kaže: "Tako Mi vremena, čovjek, doista, gubi, samo ne oni koji vjeruju i dobra djela čine, i koji jedni drugima istinu preporučuju i koji jedni drugima preporučuju strpljenje." (El-Asr, 1–3)

Ako želiš da imaš korist u Danu kada neće koristiti imetak ni djeca, drži se iskrenog prijatelja: "Tog Dana će oni koji su jedni drugima bili prijatelji postati neprijatelji, samo to neće biti oni koji su se Allaha bojali i grijeha klonili" (Ez-Zuhruf, 67), a onaj drugi će reći: "Kamo sreće, teško meni, da toga i toga za prijatelja nisam uzeo, on me je od Kur'ana odvratio nakon što mi je priopćen bio!" – a šejtan čovjeka uvijek ostavlja na cjedilu" (El-Furkan, 28–29).

Ako se nađeš u nekom društvu, pokaži im ljubav i poštovanje, prijeđi preko njihovih pogreški, strpi se s njima najbolje što je moguće, jer je sabur potreban čak i sa najčestitijim, kao što se kaže u Kur'anu: "Budi strpljiv uz one koji se Gospodaru svome mole ujutro i navečer u želji da naklonost Njegovu zasluže" (El-Kehf, 28). Pazi se lošeg mišljenja o njima, čistoća nutrine je nešto što se ne može nadomjestiti

bilo čime. Nemoj na njihove propuste i ravnodušnost prema tebi uzvraćati pretpostavkama koja neće imati lijep kraj. U hadisu se kaže: "Čuvajte se pretpostavki, čuvajte se pretpostavki, jer su pretpostavke najlažljiviji govor."

Možda će tvoj prijatelj nekada uraditi ono što ne priliči prijateljstvu, ali ako budeš napuštao prijatelje čim naprave grešku, izgubit ćeš ih sve, i za tebe neće biti prijatelja na zemaljskoj kugli, osim tebe samog.

Postoji vrsta prijateljstva koje je iznjedrila moderna tehnologija i savremena civilizacija, a to su virtuelna prijateljstva na društvenim mrežama. To je polje koje je podložno prevarama i manipulacijama, i pogodno je za širenje devijantnih ideja i oblika ponašanja, koja mogu ugroziti sigurnost i kompaktnost zajednice, i zato treba biti krajnje oprezan.

Ljubav i prijateljstvo mogu biti iz koristi, ili radi užitka, ili iz dobrote. Prijateljstvo koje je plod koristi ili užitka ne ubraja se u časne stvari. Davno je rečeno: "Onaj ko te voli radi interesa, otići će od tebe nakon što ostvari taj interes." Ako je prijateljstvo iz dobrote, to je onda istinsko i iskreno prijateljstvo, i kao takvo nalikuje svim ostalim vrlinama i lijepim manirima, koje su duboko ukorijenjene u ljudskoj duši i konstantno daje lijepe plodove. Ono kukavicu pretvara u heroja, i škrticu u najdarežljivijeg čovjeka. Snaga prijateljstva može navesti kukavicu da se dovede u opasnost kako bi zaštitio svoga prijatelja, a škrticu može navesti da žrtvuje dio svog imetka kako bi spasio svoga prijatelja. Istinsko prijateljstvo ne uđe ni u jedno srce a da njegove loše osobine ne zamijeni dobrim. Allah, džellešānuhu, kaže: "... i On je sjedinio srca njihova. Da si ti potrošio sve ono što na Zemlji postoji, ti ne bi sjedinio srca njihova, ali ih je Allah sjedinio – On je zaista silan i mudar." (El-Enfal, 63)

Donosite salavate i selame na Poslanika pravog puta, to vam je naredba od Allaha u Njegovoj Knjizi: "Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

